

Sygn. akt I ACa 873/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Beata Kozłowska

Protokolant: Magdalena Turek

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. H., K. H. i Z. H.

przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie Mazowieckiemu

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 sierpnia 2021 r., sygn. akt I C 930/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że oddala powództwo i nie obciąża powodów kosztami procesu,

II. nie obciąża powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

Beata Kozłowska

Sygn. akt I ACa 873/21

UZASADNIENIE

Powodowie W. H., K. H. i Z. H. w dniu 6 września 2016 r. skierowali przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie Mazowieckiemu pozew o zasądzenie kwot po 200 000 zł na rzecz każdego z powodów wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę wywołaną wydaniem przez Prezydium Rady Narodowej (...) W. (...) orzeczenia administracyjnego z dnia 19 października 1963 r. nr (...), którym Prezydium odmówiło przyznania prawa własności czasowej do nieruchomości zlokalizowanej w W. przy al. (...), oznaczonej dawnym numerem hipotecznym (...) i (...) dz. nr (...) o powierzchni 748,60 m⁽²⁾ (...). Ponadto, wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazali, że przedmiotowa nieruchomość, która stanowiła własność J. H., K. H. i Z. H., przeszła na własność gminy (...) W. na mocy dekretu z dnia 6 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, a następnie na własność Skarbu Państwa. Dawni właściciele złożyli wniosek dekretowy w dniu 11 lutego 1949 r., a więc w terminie określonym w § (...) rozporządzenia Ministra Odbudowy z dnia 27 stycznia 1948 r. Prezydium Rady Narodowej (...) W. orzeczeniem nr (...) z dnia 19 października 1963 r. odmówiło przyznania prawa własności czasowej do nieruchomości.

Powodowie podnieśli, że po transformacji ustrojowej spadkobiercy roszczeń podjęli działania zmierzające do realizacji ich praw. Na skutek ich wniosku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. decyzją z dnia 20 października 2015 r. stwierdziło nieważność orzeczenia Prezydium z dnia 19 października 1963 r. Decyzja ta stała się ostateczna w dniu 11 grudnia 2015 r.

Na dzień złożenia pozwu postępowanie w sprawie rozpoznania wniosku dekretowego z dnia 11 lutego 1949 r. pozostawało w toku, przy czym fakt posiadania na przedmiotowej nieruchomości budynku wielokondygnacyjnego pozwala na przyjęcie, że wniosek dekretowy zostanie rozpoznany odmownie.

Powodowie wyjaśnili także, że uprawnionymi do praw i roszczeń dotyczących nieruchomości pozostają w częściach równych, a udział 1/(...) w tych roszczeniach, przysługujący J. H. został przeniesiony na W. H..

Wysokość odszkodowania powodowie wyliczyli w oparciu o wartość prawa użytkowania wieczystego gruntu wchodzącego w skład nieruchomości, przyjmując wartość nie niższą niż 600 000 zł.

Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę Mazowieckiego wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego wykonywanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa.

Pozwany podniósł, że postępowanie wszczęte wnioskiem dekretowym z dnia 11 lutego 1949 r. nie zostało zakończone, a powodowie nie wykazali, aby zaistniały przesłanki uzasadniające przyznanie im prawa własności czasowej nieruchomości. Podniósł, że szkoda mogłaby powstać jedynie w przypadku, kiedy zamiast wadliwej decyzji odmawiającej przyznania prawa własności czasowej, właściciel otrzymałby decyzję prawidłową, ustanawiającą na jego rzecz użytkowanie wieczyste (prawo własności czasowej) do spornej nieruchomości. Pozwany zakwestionował, by powierzchnia dawnej nieruchomości hipotecznej nr (...) i (...) wynosiła 748,60 m² oraz wskazał, że nieuzasadnione jest żądanie zasądzenia odsetek od daty doręczenia pozwu. Ponadto wskazał, że powodowie skierowali w dniu 9 czerwca 2014 r. do Prezydenta (...) W. wniosek o ustalenie odszkodowania za nieruchomość na podstawie art. 215 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami („u.g.n.”), zachodzi więc sytuacja dwutorowego dochodzenia odszkodowania za tę samą nieruchomość.

Pismami z dnia 19 lutego 2019 r. oraz 20 października 2020 r. powodowie zmodyfikowali powództwo w związku z dokonaną w toku postępowania wyceną nieruchomości dokonaną przez biegłego sądowego operatem szacunkowym z dnia 5 sierpnia 2020 r. i ostatecznie domagali się zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwot po:

- a) 1 884 226,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- b) ewentualnie po 2 435 445,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty wydania wyroku do dnia zapłaty, w przypadku uznania, że mogą domagać się odsetek dopiero od daty wyrokowania oraz przyjęcia aktualizacji wyceny nieruchomości dokonanej przez biegłą operatem szacunkowym z dnia 5 sierpnia 2020 roku na kwotę 7 306 336 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie zmodyfikowanego powództwa.

Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

1. zasądził od Skarbu Państwa – Wojewody Mazowieckiego na rzecz W. H., K. H. i Z. H. kwoty po 2 435 445,33 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 sierpnia 2021 r. do dnia zapłaty;

2. obciążył kosztami procesu i kosztami sądowymi w całości Skarb Państwa – Wojewodę Mazowieckiego i pozostawia referendarzowi sądowemu szczegółowe obliczenie kosztów.

Swe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i następujących ocenach prawnych:

Nieruchomość położona przy Al. (...) w W., dla której prowadzona była księga hipoteczna nr hip. (...) i (...), leżała na terenie objętym działaniem dekretu z 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na terenie m.st. Warszawy i stała się z mocy prawa własnością (...) W.. Na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej nieruchomość przeszła na własność Skarbu Państwa.

Współwłaścicielami tej nieruchomości byli J. H., K. H. i Z. H. w częściach równych.

W dniu 11 lutego 1949 r. Z. H., J. H. i K. H. złożyli do Zarządu Miejskiego (...) W. wniosek o przyznanie prawa własności czasowej do tej nieruchomości.

Prezydium Rady Narodowej w (...) W. decyzją z dnia 19 października 1963 r. nr (...) odmówiło ustanowienia na rzecz Z. H., J. H. i K. H. prawa własności czasowej, zaś teren nieruchomości został przeznaczony pod budowę mieszkalną wielokondygnacyjną.

W dniu 11 kwietnia 2014 r. J. H. przelał na rzecz swojego syna W. H. roszczenia związane z przedmiotową nieruchomością, w tym roszczenie o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego na nieruchomości, o zwrot nieruchomości w naturze w innej formie niż użytkowniowie wieczyste oraz o odszkodowanie.

W dniu 9 czerwca 2014 r. powodowie wnieśli do Prezydenta (...) W. o ustalenie odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n. za wywłaszczenie nieruchomości.

W dniu 16 grudnia 2014 r. powodowie złożyli wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Prezydium Rady Narodowej (...) W. z dnia 19 października 1963 r. o nr (...).

Decyzją z dnia 20 października 2015 r. wydaną w sprawie o sygn. (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. stwierdziło nieważność decyzji Prezydium Rady Narodowej (...) W. z dnia 19 października 1963 r. o nr (...).

Pismem z dnia 7 marca 2016 r. powodowie skierowali do Skarbu Państwa – Wojewody (...) przedsądowe wezwanie do zapłaty w związku ze stwierdzeniem SKO w W. nieważności orzeczenia Prezydium z dnia 19 października 1963 r., wzywając do zapłaty odszkodowania w kwotach nie niższych niż po 1 500 000 zł na rzecz każdego z nich.

Powodowie złożyli w dniu 31 maja 2016 r. zażalenie na niezłażwienie w terminie przez Prezydenta (...) W. sprawy z wniosku o przyznanie prawa użytkowania wieczystego.

Postanowieniem z dnia 27 września 2016 r. nr (...) Wojewoda (...) uznał zażalenie za uzasadnione i wyznaczył dodatkowy termin załażwienia sprawy do trzech miesięcy od dnia otrzymania postanowienia.

Powodowie złożyli w dniu 9 sierpnia 2016 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. skargę na bezczynność Prezydenta (...) W. w sprawie rozpoznania na podstawie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy wniosku dekretowego złożonego w dniu 11 lutego 1949 r.

W dniu 26 kwietnia 2017 r. powodowie złożyli kolejną skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. na nieprzekazanie Sądowi skargi z dnia 8 sierpnia 2016 roku. Jednocześnie złożyli do Prezydenta (...) W. wniosek o niezwłoczne przekazanie Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w W. skargi na bezczynność z dnia 8 sierpnia 2016 r.

Wobec dalszego naruszania terminów załażwienia spraw w postępowaniu administracyjnym, pismem z dnia (...) lipca 2017 r. powodowie skierowali do (...) w W. wniosek o objęcie postępowania bezpośrednim nadzorem.

W dniu 5 września 2017 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wydał postanowienie (sygn. I SO/Wa 55/17), w którym wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 500 zł.

Pismem z dnia 13 października 2017 r. powodowie ponownie skierowali do (...) w W. wezwanie do przekazania Sądowi Administracyjnemu w W. skargi na bezczynność oraz wezwali do wydania decyzji merytorycznej w przedmiocie wniosku dekretowego.

Wobec dalszej bezczynności w postępowaniu, pismem z dnia 7 listopada 2017 roku ponownie wezwali Prezydenta (...) W. do przekazania WSA w Warszawie skargi z dnia 8 sierpnia 2016 roku, zaś pismem z dnia 16 listopada 2017 r. złożyli do WSA w Warszawie wniosek o rozpoznanie przedmiotowej skargi.

Pismem z dnia 8 stycznia 2018 r. Biuro Spraw Dekretowych (...) W. poinformowało Wojewódzki Sąd Administracyjny w W., że przewidywany termin zakończenia postępowania w przedmiocie wniosku dekretowego dotyczącego przedmiotowej nieruchomości to 31 lipca 2018 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wydał w dniu 27 marca 2018 r. wyrok (sygn. I SAB/Wa 687/17), w którym zobowiązał Prezydenta (...) W. do rozpoznania wniosku o przyznanie użytkowania wieczystego do nieruchomości w terminie trzech miesięcy od daty doręczenia odpisu prawomocnego wyroku wraz z aktami sprawy oraz stwierdził, że Prezydent (...) W. dopuścił się bezczynności, która nie stanowiła rażącego naruszenia prawa.

Pismem z dnia 10 września 2018 r. Biuro Spraw Dekretowych (...) W. poinformowało powodów, że przewidywany termin rozpatrzenia wniosku dekretowego dotyczącego nieruchomości to 31 grudnia 2018 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wydał w dniu 19 grudnia 2018 roku wyrok (sygn. I SA/Wa 1768/18), w którym wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 1 000 zł oraz stwierdził, że bezczynność organu w wykonaniu wyroku nosi znamiona rażącego naruszenia prawa.

Pismem z dnia 15 lutego 2019 r. powodowie wezwali Prezydenta (...) W. do wykonania wyroku WSA w Warszawie z dnia 27 marca 2018 r. o sygn. I SAB/Wa 687/17.

W dniu 20 maja 2019 r. powodowie po raz kolejny wezwali Prezydenta (...) W. do wykonania wyroku WSA z dnia 21 kwietnia 2015 roku, sygn. I SAB/Wa 103/15.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wydał w dniu 22 października 2019 roku wyrok w postępowaniu sygn. I SA/Wa 1745/19, w którym wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 2 000 zł oraz stwierdził, że bezczynność organu w wykonaniu wyroku WSA w Warszawie z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt I SAB/Wa 687/17 nosi znamiona rażącego naruszenia prawa.

Pismem z dnia (...) grudnia 2019 r. powodowie wezwali Prezydenta (...) W. do wykonania wyroku WSA w Warszawie z dnia 22 października 2019 r.

Powodowie kierowali do Prezydenta (...) W. kolejne pisma datowane na: 10 stycznia 2020 r., 26 lutego 2020 r. oraz 14 października 2020 r. Ponadto po raz kolejny złożyli skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. na niewykonanie przez Prezydenta (...) W. wyroku WSA w Warszawie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wydał w dniu 9 lutego 2021 r. wyrok w postępowaniu sygn. I SA/Wa 1142/20, w którym wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 4 000 zł oraz stwierdził, że bezczynność organu w wykonaniu wyroku WSA w Warszawie z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt I SAB/Wa 687/17 nosi znamiona rażącego naruszenia prawa.

Postępowanie prowadzone przez Prezydenta (...) W. – Biuro Spraw Dekretowych (...) W. dotyczące rozpoznania wniosku dawnych właścicieli hipotecznych w sprawie ustanowienia prawa własności czasowej (prawa użytkowania wieczystego) do czasu zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie nie zostało zakończone.

Wartość rynkowa prawa użytkowania wieczystego gruntu przy al. (...) (obecnie część działek nr (...) w obrębie 5-04-08, dawniej działka nr (...) - H. (...) i (...)) na dzień 5 sierpnia 2020 r., tj. dzień sporządzenia opinii przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego, wynosiła 7 306 336 zł.

W dniu wydania decyzji przez Prezydium, tj. 19 października 1963 r. obowiązywał Plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Prezydium Rady Narodowej (...) W. nr (...) z dnia 31 stycznia 1961 roku. Położenie gruntu wskazuje, że cała ta nieruchomości, z wyjątkiem gruntu przeznaczonego pod ulicę zgodnie z planem z 1938 roku zgodnie z rysunkiem planu, była położona w strefie przeznaczonej pod zabudowę wielorodzinną.

Ustalenia dla dz. Nr (...) przy al. (...) w Ogólnym planie zabudowania (...) W. z 1931 r. przewidywały sposób zabudowania zwarty, o wysokości 6 kondygnacji i powierzchni zabudowy działki w 70%.

W dniu 26 lipca 1963 roku Prezydium Rady Narodowej (...) W. wydało decyzję o lokalizacji szczegółowej nr (...), ustalając lokalizację szczegółową dla inwestycji budynków mieszkalnych, w tym dla bloku oznaczonego s-14 i 14a na terenie przy ul. (...) – al. (...). Zaprojektowano budynek (...) kondygnacyjny oznaczony s-14 o wymiarach w rzucie ok. 44m x 15m, połączony zadaszeniem z drugim budynkiem (...) kondygnacyjnym oznaczonym s-14a o wymiarach w rzucie ok. 15m x 15m.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że swe ustalenia faktyczne poczynił na podstawie dokumentów, których wartość dowodowa nie była kwestionowana przez strony.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły też opinie biegłego z zakresu geodezji i kartografii J. B., biegłego z zakresu architektury i urbanistyki J. M. i biegłej I. H..

Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne. Wskazał, że powodowie domagają się odszkodowania za szkodę wyrządzoną wydaniem niezgodnej z prawem Decyzji Prezydium Rady Narodowej w (...) W. z dnia 19 października 1963 roku (nr (...)) odmawiającej ustanowienia na rzecz dotychczasowych właścicieli (ówcześnie J. H., poprzednika prawnego W. H.) prawa własności czasowej do (dawniej) działki nr (...) położonej przy al. (...) w W., dla której prowadzona była księga hipoteczna nr hip. (...) i (...) (obecnie stanowiącej część działek nr (...) w obrębie 5-04-08). W ocenie powodów wydanie ww. decyzji spowodowało szkodę w ich majątku, odpowiadającą wartości prawa użytkowania wieczystego tej nieruchomości.

Podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa stanowi przepis art. 160 k.p.a. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 sierpnia 2004 r.

W ocenie Sądu Okręgowego powodowie wykazali, że wydanie niezgodnej z prawem decyzji z dnia 19 października 1963 r. spowodowało szkodę w ich majątku w postaci nieuzyskania prawa użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego działkę nr (...) położoną przy al. (...) w W., dla której prowadzona była księga hipoteczna nr hip. (...) i (...), obecnie stanowiącej część działek nr (...) w obrębie 5-04-08.

Szkodę rzeczywistą, jaką ponieśli powodowie, stanowi uszczerbek majątkowy, jaki powstał na skutek niezaspokojenia uprawnienia do przyznania prawa własności czasowej nieruchomości (obecnie prawa użytkowania wieczystego) dawnym właścicielom, a której wysokość wyznacza wartość tego prawa.

Na gruncie niniejszej sprawy zdarzeniem wywołującym szkodę powodów było wydanie przez Prezydium Rady Narodowej w (...) W. decyzji nr (...), którą odmówiono ustanowienia na rzecz dawnych współwłaścicieli prawa własności czasowej. Wadliwość przedmiotowej decyzji została potwierdzona ostateczną decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 20 października 2015 r. wydaną w sprawie (...).

Decyzja z dnia 19 października 1963 r. doprowadziła do trwałego rozdysponowania gruntu i obecnie nie istnieje możliwość ustanowienia na rzecz powodów prawa użytkowania wieczystego do części nieruchomości położonej przy al. (...) w W.. Przedmiotowy grunt został bowiem przeznaczony pod inwestycję budowlaną realizowaną przez (...)

Spółdzielnię Budowlano-Mieszkaniową, budowę rozpoczęto w 1964 r., a 10-kondygnacyjny budynek oddano do użytku w 1966 r., a w 1984 r. z (...) Spółdzielnią Budowlano-Mieszkaniową została zawarta umowa o ustanowienie użytkownika wieczystego tej nieruchomości.

Zdaniem Sądu Okręgowego niezasadny był wniosek pozwanego o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania administracyjnego, bowiem zawieszenie postępowania cywilnego ze względu na toczące się postępowanie administracyjne uzależnione jest od stwierdzenia, że decyzja administracyjna ma znaczenie prejudycjalne dla orzeczenia sądu. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodziła, bowiem w świetle stanu faktycznego i prawnego sprawy możliwe było ustalenie istnienia przesłanek roszczenia odszkodowawczego.

Skoro na skutek wydania wadliwej decyzji doszło do oddania spornego gruntu w użytkowanie wieczyste na rzecz spółdzielni mieszkaniowej, a do dnia zamknięcia rozprawy nie zostało wydane rozstrzygnięcie administracyjne przyznające powodom prawo do nieruchomości zastępczej, powodowie byli uprawnieni w istocie jedynie do żądania naprawienia szkody poprzez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Niezasadny jest podniesiony przez pozwanego zarzut, że decyzja z dnia 19 października 1963 r. nie stanowi źródła szkody powodów, ponieważ powodowie – dawni współwłaściciele oraz W. H. jako nabywca roszczenia J. H. nie mogliby uzyskać prawa własności czasowej (później prawa użytkowania wieczystego) z uwagi na obowiązujący wówczas plan zagospodarowania przestrzennego, który sporny grunt zaliczał do terenów przeznaczonych pod zabudowę wielorodzinną (wielokondygnacyjną).

W ocenie Sądu Okręgowego, skoro organ administracyjny rozpoznający wniosek dekretowy mógł oddalić, na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu, wniosek o przyznanie wieczystej dzierżawy (później własności czasowej, a obecnie prawa użytkowania wieczystego) po stwierdzeniu, że korzystania z gruntu przez byłych właścicieli nie da się pogodzić z przeznaczeniem według planu zabudowania, zaś w orzeczeniu z dnia 20 października 2015 r. SKO stwierdziło nieważność odmownej decyzji dekretowej z dnia 19 października 1963 r. z uwagi na brak wykazania przez organ administracyjny, że użytkowania wieczystego byłych właścicieli nie dałoby się pogodzić z planem zagospodarowania przestrzennego, to pozwany nie może żądać w niniejszym procesie, aby obowiązek wykazania tej okoliczności został przerzucony na powodów.

Powodowie wykazali, że źródło szkody, tj. nieważną decyzję dekretową oraz istnienie szkody, tj. brak w ich majątku prawa użytkowania wieczystego przedmiotowego gruntu i niemożność uzyskania tego prawa ze względu na oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste na rzecz spółdzielni mieszkaniowej. Wykazali też, że istnieje związek pomiędzy nieważną decyzją dekretową i szkodą. Skoro zaś pozwany twierdzi, że byli właściciele i tak nie uzyskaliby prawa do przedmiotowego gruntu ze względu na niemożność pogodzenia korzystania przez nich z tego gruntu z jego przeznaczeniem, to powinien, tak jak wcześniej organ administracyjny, tę okoliczność wykazać.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że niezasadny jest zarzut przedawnienia roszczeń powodów. Pozew w niniejszej sprawie został złożony w dniu 6 września 2016 r., a zatem skoro zdarzeniem wywołującym szkodę jest decyzja z dnia 19 października 1963 r., która została uznana za nieważną przez SKO w decyzji z dnia 20 października 2015 r., a która stała się ostateczna w dniu 11 grudnia 2015 r., to pozew został wniesiony przed upływem 3-letniego terminu przedawnienia wynikającego z art. 160 § 6 k.p.a. Zarzut przedawnienia nie może odnieść skutku także odnośnie tej części żądania, o którą zostało powiększone zmodyfikowane powództwo, bowiem zmodyfikowane w zakresie wysokości zostało to samo roszczenie odszkodowawcze, a modyfikacja wynikała z oszacowania wartości prawa użytkowania wieczystego przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powodów o odszkodowanie jest w pełni uzasadnione wobec spełnienia przesłanek uregulowanych w art. 160 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 361 § 1 k.c.

Wysokość należnego powodom odszkodowania została wyliczona w oparciu o wartość prawa użytkowania wieczystego dawnej nieruchomości położonej przy al. (...) w W., dla której prowadzona była księga hipoteczna nr hip. (...) i (...) (obecnie stanowiącej część działek nr (...) w obrębie 5-04-08), według stanu i przeznaczenia na dzień 19 października

1963 roku, Skoro wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu wynosi 7 306 336 zł, to każdemu z powodów przysługiwało odszkodowanie w wysokości 1/(...) tej kwoty, a więc w kwocie 2 435 445,33 zł (7 306 336 zł / (...) = 2 435 445,33 zł).

Odsetki ustawowe za opóźnienie należą się powodom od dnia wyrokowania, tj. od dnia 4 sierpnia 2021 r., bowiem ustalenie odszkodowania nastąpiło według cen z chwili wyrokowania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł Skarb Państwa – Wojewoda (...). Zaskarżając wyrok w całości, pozwany zarzucił naruszenie:

- art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1692) poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż pomiędzy dochodzoną przez powodów szkodą, polegającą na utracie prawa użytkowania wieczystego do nieruchomości położonej przy al.(...), oznaczonej dawnym numerem hipotecznym (...) i (...) dz. nr (...) o pow. 748 m² a wydaniem 19 października 1963 r. przez Prezydium Rady Narodowej w (...) W. odmownej decyzji dekretowej nr (...) zachodzi związek przyczynowy, gdyż ww. decyzja wyrządziła powodom szkodę polegającą na utracie prawa użytkowania wieczystego do ww. gruntu;

- art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279 z póź.zm.) /dalej dekret (...)/ poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że poprzednicy prawni powodów w dacie 19 października 1963 r. mieli prawną możliwość korzystania z nieruchomości (...) przy ul.(...) w zgodzie z jej przeznaczeniem wynikającym z planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego w tej dacie, tj. pod zabudowę wielorodzinną, a w związku z tym, że prawidłowe zastosowanie art. 7 ust. 2 dekretu (...) powinno skutkować przyznaniem im własności czasowej do ww. nieruchomości;

- art. 15 ust. 1 prawa budowlanego z 31 stycznia 1961 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 46 z póź.zm.) w zw. art. 1 ustawy z dnia 22 maja 1958r. o terenach dla budownictwa domów jednorodzinnych w miastach i osiedlach (Dz. U. Nr 31, poz. 138 z póź. zm.) przez jego niezastosowanie i w konsekwencji przyjęcie wbrew jego treści, iż w dniu 19 października 1963 r. inwestor prywatny mógł realizować w oparciu o obowiązujący w tej dacie plan zagospodarowania przestrzennego oraz w oparciu o decyzję lokalizacji szczegółowej nr Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 26 lipca 1963r. (...) L.dz. (...), które przeznaczały grunt ww. nieruchomości (...) pod inwestycję budowlaną - zabudowę wielorodzinną, realizowaną przez spółdzielnię mieszkaniową;

- art. 54 ust. 1 i 2 w zw. z art. (...) ust. 2 i (...) ustawy z 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1961 r. Nr 18, poz. 94 z póź.zm.) (w brzmieniu pierwotnym art. 51 ust. 1) przez jego niezastosowanie i w rezultacie nieuwzględnienie przewidzianych w nim kryteriów w ramach badania przesłanki ujętej w art. 7 ust. 2 dekretu (...), a co za tym idzie ustalenie możliwości pogodzenia założeń planu z dysponowaniem gruntem przez dotychczasowych właścicieli;

- art. 54 ust. 1 i 2 w zw. z art. (...) ust. 2 i (...) ustawy z 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1961 r. Nr 18, poz. 94 z póź.zm.) (w brzmieniu pierwotnym art. 51 ust. 1) w zw. z art. 361 § 1 i § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie jako eliminującego wystąpienie związku przyczynowego oraz szkody;

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 244 k.p.c. poprzez brak dokonania wszechstronnej oceny całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tj. planu zagospodarowania przestrzennego - (...) planu zagospodarowania przestrzennego (...) W. z 1961 r. zatwierdzonego uchwałą nr (...) Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 31 stycznia 1961 r. przewidującego dla gruntu położonego w W. przy ul.(...) w W. przeznaczenie pod zabudowę wielorodzinną i jednocześnie ustalenie, że poprzednicy prawni powodów jako dawny właściciel ww. gruntu w dacie 19 października 1963 r., mieli możliwość pogodzenia korzystania z gruntu przez dawnego właściciela z przeznaczeniem tego gruntu

według aktualnego planu zabudowania (nieprawidłowe ustalenie planu z 1931 r. jako miarodajnego), w sytuacji, gdy nie byli oni inwestorem wielokondygnacyjnego budynku mieszkalnego, jaki przewidziany był na ww. terenie;

- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. i art. 227 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powodowie wykazali przesłanki przewidziane w art. 160 k.p.a. skutkujące odpowiedzialnością odszkodowawczą pozwanego Skarbu Państwa;

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z 278 k.p.c. w zw. z art. 327⁽¹⁾ § 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie istotnej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, poprzez mylne i nieoparte w materiale dowodowym stwierdzenie, jakoby ustalenia planistyczne dla nieruchomości położonej przy al.(...), oznaczonej dawnym numerem hipotecznym (...) i (...) dz. nr (...) o pow. 748 m⁽²⁾ w Ogólnym planie zabudowania (...) W. z 1931 roku przewidywały sposób zabudowania zwarty, o wysokości 6 kondygnacji i powierzchni zabudowy działki w 70%, podczas gdy z materiałów akt sprawy wynika niezbicie, że według Planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą Prezydium Rady Narodowej (...) W. nr (...) z dnia 31 stycznia 1961 r. ww. grunt przeznaczony był pod zabudowę wielorodzinną, co uszczegóławiała decyzja o lokalizacji szczegółowej nr (...) L.dz. (...) Prezydium Rady Narodowej (...) W. (...) z dnia 26 lipca 1963 r. dla budynków mieszkalnych, w tym dla bloku 10 kondygnacyjnego oznaczonego s-14 oraz pawilonu usługowego, co jest faktem istotnym, ponieważ decyduje o tym, że poprzednicy prawni powodów nie mogli w dacie 19 października 1963 r. korzystać z ww. gruntu zgodnie z wiążącym wzorcem planistycznym.

Pozwany wskazał, iż faktem istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ustalonym przez Sąd meriti niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, rozbieżnie z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym jest przyjęcie, iż po stronie poprzedników prawnych powodów w dacie 19 października 1963 r. istniała przesłanka wymieniona w art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279), a dotycząca możliwości korzystania przez nich z gruntu położonego w W. przy ul. (...) w W. zgodnie z przeznaczeniem tej nieruchomości w Ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego (...) W. z (...). zatwierdzonym uchwałą nr (...) Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 31 stycznia 1961 r. a skonkretyzowanym na podstawie lokalizacji szczegółowej nr (...) L.dz. (...) Prezydium Rady Narodowej (...) W. (...) z dnia 26 lipca 1963r. dla budynków mieszkalnych, w tym dla bloku 10 kondygnacyjnego, podczas gdy uwzględnienie ich wniosku dekretowego było w ww. dacie nie możliwe.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa oraz stosowną zmianę postanowienia o zasadzie poniesienia przez strony kosztów procesu przed Sądem I instancji. W przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku, pozwany Skarb Państwa wniósł o uchylenie ww. wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w każdym z przypadków wnosząc o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji pozwanego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie.

Przed oceną poszczególnych zarzutów apelacji analizy wymaga kwestia konieczności zawieszenia niniejszego postępowania, która była już rozważana na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego. Wobec nierozpoznania w dalszym ciągu wniosku dekretowego, kwestia ta jest nadal aktualna. Sąd Okręgowy stwierdził, że niezasadny był wniosek pozwanego o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania administracyjnego, bowiem w świetle stanu faktycznego i prawnego sprawy możliwe było ustalenie, że odmowna decyzja dekretowa z dnia 19 października 1963 r. doprowadziła do trwałego rozdysponowania gruntem i obecnie nie istnieje możliwość ustanowienia na rzecz powodów prawa użytkowania wieczystego do części nieruchomości położonej przy al. (...) w W.. Grunt ten został bowiem przeznaczony pod inwestycję budowlaną realizowaną przez (...) Spółdzielnię Budowlano-Mieszkaniową, budowę rozpoczęto w 1964 r., a 10-kondygnacyjny budynek oddano do użytku w 1966 r., w 1984 r. z (...) Spółdzielnią Budowlano-Mieszkaniową została zawarta umowa o ustanowienie użytkowania wieczystego

tej nieruchomości. Zdaniem Sądu Apelacyjnego czyniąc takie ustalenia, Sąd Okręgowy w istocie antycypował treść przyszłej decyzji administracyjnej, co jest działaniem niedopuszczalnym. Bez rozpoznania wniosku dekretowego przedwczesnym jest stanowisko Sądu Okręgowego o poniesieniu przez powodów szkody.

Tym niemniej, to uchybienie Sądu Okręgowego nie uzasadnia zawieszenia sprawy na etapie postępowania apelacyjnego, skoro zasadne okazały się te zarzuty apelacji, które kwestionowały istnienie związku przyczynowego pomiędzy odmowną decyzją z dnia 19 października 1963 r. a szkodą, której kompensaty powodowie domagają się w niniejszym postępowaniu.

Pozwany zasadnie podnosi w swej apelacji, że prawidłowe rozpoznanie wniosku o ustanowienie użytkownika wieczystego doprowadziłoby do odmowy ustanowienia tego prawa na rzecz dotychczasowych właścicieli tej nieruchomości.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdził, że skoro pozwany twierdzi, że byli właściciele i tak nie uzyskaliby prawa do przedmiotowego gruntu ze względu na niemożność pogodzenia korzystania przez nich z tego gruntu z jego przeznaczeniem, to powinien, tak jak wcześniej organ administracyjny, tę okoliczność wykazać. Jednocześnie Sąd Okręgowy nie odniósł się do szeregu okoliczności i dowodów przedstawionych przez stronę pozwaną dla wykazania, że prawidłowe rozpoznanie wniosku o ustanowienie użytkownika wieczystego, również doprowadziłoby do odmowy ustanowienia na rzecz powodów tego prawa. O ile Sąd Okręgowy poczynił szczegółowe ustalenia, co do przebiegu postępowania, którego przedmiotem jest wniosek dekretowy po stwierdzeniu nieważności decyzji z 19 października 1963 r. decyzją SKO z dnia 20 października 2015 r., a w zasadzie rażącej bezczynności organu administracji przy ponownym rozpoznaniu wniosku dekretowego, o tyle nader pobieżnie potraktował materiał dowodowy dotyczący przeznaczenia spornej nieruchomości w dacie wydania decyzji z dnia 19 października 1963 r.

Pozwany zasadnie zarzucił niezbadanie przez Sąd Okręgowy możliwości pogodzenia korzystania przez ówczesnych jej właścicieli z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, a więc przesłanki z art. 7 ust. 2 dekretu, pomimo tego, że przeprowadził w tym zakresie postępowanie dowodowe, na co trafnie wskazał pozwany w swej apelacji. Sąd Okręgowy nie uwzględnił w należyty sposób dowodów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a które mają znaczenie dla ustalenia co do przeznaczenia spornej nieruchomości w dacie wydania odmownej decyzji dekretowej, tj. 19 października 1963 r. Zatem stanowisko Sądu Okręgowego wymaga korekty i uzupełnienia.

Pokreślenia przy tym wymaga, że w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę powstałą na skutek wydania nieważnej decyzji administracyjnej, której nieważność została stwierdzona we właściwym trybie, względnie uznano, że wydanie decyzji nastąpiło z naruszeniem prawa, ale z uwagi na powstanie nieodwracalnych skutków prawnych nie stwierdzono jej nieważności, ocena przesłanki adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a wydaniem nieważnej decyzji administracyjnej, w kontekście tzw. legalnego alternatywnego zachowania sprawcy, w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie była jednolita. Jednakże w ostatnim czasie Sąd Najwyższy przełamał dotychczasowe rozbieżności w orzecznictwie. W uchwale z 30 czerwca 2020 r., III CZP 71/19 (OSNC 2021, Nr (...), poz. 15) Sąd Najwyższy wyjaśnił bowiem, że w sprawie o naprawienie szkody spowodowanej wydaniem decyzji administracyjnej o odmowie ustanowienia użytkownika wieczystego na podstawie art. 7 ust. 1 dekretu o gruntach (...), której nieważność stwierdzono z powodu niewyjaśnienia, czy korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego w dniu wydania tej decyzji, badając przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej sąd może ustalać, czy prawidłowe rozpoznanie wniosku o ustanowienie użytkownika wieczystego również doprowadziłoby do odmowy ustanowienia tego prawa. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że konieczność oceny alternatywnego zachowania sprawcy szkody w cywilnym postępowaniu odszkodowawczym aktualizuje się w sytuacji, gdy przyczyną stwierdzenia w postępowaniu administracyjnym wadliwości decyzji dekretowej było niezbadanie przez organ administracyjny w postępowaniu wywołanym wnioskiem dekretowym przeznaczenia nieruchomości w planach zagospodarowania przestrzennego, względnie przyjęcie za podstawę decyzji odmownej innego przeznaczenia danej nieruchomości, niż wynikało to z obowiązujących planów przestrzennego zagospodarowania. Hipotetyczne zrekonstruowanie przebiegu prawidłowego postępowania dekretowego, które nie było przedmiotem rozważań w postępowaniu administracyjnym i nie znalazło

odzwierciedlenia w treści decyzji nadzorczej, w tym w jej uzasadnieniu, a także nie było przedmiotem oceny w decyzji ponownie rozstrzygającej o wniosku dekretowym, jest natomiast niezbędne do ustalenia, czy wystąpił związek przyczynowy pomiędzy utratą praw do gruntu w wyniku wydania wadliwej pierwotnej decyzji dekretowej a szkodą, której naprawienia domaga się powód, stanowić będzie wykonanie przez sąd obowiązku poddania ocenie wystąpienia pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej opartej na podstawie z art. 160 § 1 k.p.a., które nie zostały przesądzone w decyzji nadzorczej. Tego rodzaju działanie sądu cywilnego jest dopuszczalne i stanowi jeden z elementów gwarancji prawa do sądu przewidzianej w art. 45 Konstytucji RP.

Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie.

Powodowie wykazali bezprawność decyzji z dnia 19 października 1963 r., bowiem Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. decyzją z dnia 20 października 2015 r. stwierdziło nieważność tej decyzji. W decyzji z dnia 20 października 2015 r. stwierdzając nieważność decyzji Prezydium Rady Narodowej (...) W. z dnia 19 października 1963 r. o nr (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze wskazało, że nawet gdyby przyjąć, że decyzja lokalizacyjna zastępuje postanowienia planu zagospodarowania przestrzennego, nadal nie odpowiada ona na pytanie dlaczego korzystania z gruntu przez użytkownika wieczystego nie dałoby się pogodzić z planem zagospodarowania przestrzennego. Brak jest jakiegokolwiek konkretyzacji tego stwierdzenia i odniesień do obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego – rażąco naruszono dyspozycje art. 7 ust. 2 dekretu. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. nie przesądziło, że korzystanie z gruntu przez użytkownika wieczystego dałoby się pogodzić z przeznaczeniem spornej nieruchomości przewidzianym w planie zagospodarowania przestrzennego, a jedynie stwierdziło, że brak jest jakiegokolwiek konkretyzacji i odniesień do obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zatem kwestia ta może być przedmiotem badania w niniejszym postępowaniu i co istotne, dowody zmierzające do wyjaśnienia tej kwestii zostały faktycznie przeprowadzone, aczkolwiek kwestia ta nie została prawidłowo oceniona przez Sąd Okręgowy.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie rozwiewa wątpliwości, co do tego, który plan zagospodarowania Sąd Okręgowy uznał za podstawę oceny przesłanki z art. 7 ust. 2 dekretu. Sąd Okręgowy wskazał bowiem na wskazania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą Prezydium Rady Narodowej (...) W. nr (...) z dnia 31 stycznia 1961 r., trafnie przyjmując, że był to plan obowiązujący w dniu wydania decyzji przez Prezydium (tj. 19 października 1963 r.), zarazem jednak przywołał przeznaczenie gruntu z planu zagospodarowania z 1931 r.

Skoro powodowie wywodzą swe roszczenia z faktu wydania wadliwej decyzji z dnia 19 października 1963 r., to odwoływanie się do ogólnego planu zabudowania (...) W. z 1931 r., który przewidywał dla spornej nieruchomości sposób zabudowania zwarty, o wysokości 6 kondygnacji i powierzchni zabudowy działki w 70%, nie było prawidłowe.

W dacie wydania decyzji z 19 października 1961 r. obowiązywał Plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Prezydium Rady Narodowej (...) W. nr (...) z dnia 31 stycznia 1961 r. W świetle tego planu grunt przeznaczony był pod zabudowę wielorodzinną.

Trafnie ustalił Sąd Okręgowy, że plan ten uszczegóławiała, wydana na wniosek (...) Spółdzielni Budowlano – Mieszkaniowej, decyzja o lokalizacji szczegółowej nr (...) L.dz. (...) Prezydium Rady Narodowej (...) W. (...) z dnia 26 lipca 1963 r. przewidująca na nieruchomości, w skład której wchodziła nieruchomość, której dotyczyła decyzja z dnia 19 października 1963 r. lokalizację budynków mieszkalnych, w tym dla bloku 10 kondygnacyjnego oznaczonego s-14 oraz pawilonu usługowego. Nie zostało wykazane, ani podnoszone w sprawie, by w czasie, kiedy rozpoznawano wniosek powodów, decyzja lokalizacyjna nie obowiązywała, bądź doszło do jej wyeliminowania z obrotu prawnego ze skutkiem wstecznym.

Sąd Okręgowy nie przeprowadził analizy możliwości pogodzenia korzystania z nieruchomości przez byłych jej właścicieli z przeznaczeniem nieruchomości determinowanym treścią ww. decyzji o lokalizacji szczegółowej.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w świetle decyzji o lokalizacji szczegółowej nieruchomości przeznaczona została na cele, których nie można było pogodzić z korzystaniem z gruntu przez dotychczasowych właścicieli.

Kwestia przeznaczenia gruntu w świetle planu zagospodarowania przestrzennego z 1961 r. oraz decyzji o lokalizacji szczegółowej nr (...) L.dz. (...) Prezydium Rady Narodowej (...) W. (...) z dnia 26 lipca 1963 r. była przedmiotem opinii biegłego urbanisty J. M.. Ustalenia Sądu Okręgowego wymagają więc w tym zakresie uzupełnienia. Otóż, z opinii biegłego J. M. wynika, że decyzja lokalizacyjna stworzyła nowe uwarunkowania urbanistyczne. Biegły wskazał, że grunt, którego dotyczy niniejsza sprawa, leżał w granicach lokalizacji inwestycji określonej ww. decyzją lokalizacyjną. W opinii z dnia 14 kwietnia 2020 r. biegły wyjaśnił, że zakres inwestycji, której dotyczyła decyzja lokalizacyjna, był podyktowany wytycznymi dla uporządkowania zabudowy Ś. z lokalizacją wielokondygnacyjnych budynków mieszkalnych. Biegły wyjaśnił, że sposobu korzystania przez dotychczasowego właściciela nie dałoby się pogodzić z postanowieniami ww. decyzji o lokalizacji szczegółowej. Zasadniczą przeszkodą, zdaniem biegłego, była zasada uzupełniania zabudowy kwartału na terenie kilku dotychczasowych działek, poprzez budowę bloku mieszkalnego, bez możliwości wydzielenia odrębnej części inwestycji dla badanej nieruchomości. Tymczasem powodowie, jako osoby fizyczne, mogliby realizować jedynie zabudowę jednorodzinną i małe domy mieszkalne. Biegły wskazał też na przeprowadzone wyliczenia paramentów urbanistycznych inwestycji ustalonych w decyzji lokalizacyjnej, które również wykluczają możliwość pogodzenia korzystania z nieruchomości przez dotychczasowego właściciela z postanowieniami ww. decyzji o lokalizacji szczegółowej. Teren całej tej nieruchomości był przeznaczony pod inwestycję mieszkalnictwa wielorodzinnego, w tym 120 m⁽²⁾ tej nieruchomości było przeznaczone pod poszerzenie ul. (...).

W świetle nowych uwarunkowań urbanistycznych wynikających z decyzji lokalizacyjnej, korzystania z gruntu przez dotychczasowych właścicieli nieruchomości nie można było pogodzić z przeznaczeniem nieruchomości, tj. lokalizacją budynków mieszkalnych, w tym dla bloku 10 kondygnacyjnego oznaczonego s-14 oraz pawilonu usługowego i poszerzenie ul. (...).

W tym stanie rzeczy zbędnym było odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacji, wskazujących na istnienie innych jeszcze podstaw braku związku przyczynowego pomiędzy wydaniem odmownej decyzji dekretovej a szkodą powodów, wywodzonych z treści przepisów ustawy z 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości.

Pozostać może oczywiście pytanie o ocenę opisywanego w sprawie uszczerbku powodów w kontekście czasu trwania postępowania administracyjnego zainicjowanego wnioskiem z dnia 11 lutego 1949 r., ale analizowanie charakteru występujących w tej mierze relacji przyczynowo – skutkowych było bezprzedmiotowe przy jasno określonej przez powodów podstawie faktycznej żądania.

O kosztach w obu instancjach orzeczono zgodnie z art. 102 k.p.c. Podkreślenia bowiem wymaga, że postępowanie nadzorcze zostało zakończone stwierdzeniem wadliwości wydanej decyzji odmawiającej powodom przyznania prawa użytkowania wieczystego, co umocowywało ich przekonanie o zasadności ewentualnych roszczeń odszkodowawczych, potwierdzone dodatkowo przyjmowaną przez sądy wykładnią przepisów mających w sprawie zastosowanie, która to wykładnia zdecydowanie uległa zmianie po uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2020 r. III CZP 71/19. W tej sytuacji obciążenie powodów kosztami niniejszego procesu byłoby sprzeczne ze społecznym poczuciem sprawiedliwości.

Beata Kozłowska